

ІВАНЧЕНКО А.В.

*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри «Соціальна робота»
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

САДИКІНА А.С.

*доктор філософії зі спеціальності «Освітні, педагогічні науки»
доцент кафедри «Психологія»
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна*

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

Сучасні трансформації українського суспільства, зумовлені глобалізацією, цифровізацією та викликами воєнного часу, зумовлюють

необхідність переосмислення підготовки майбутніх бакалаврів у закладах вищої освіти. У сучасному освітньому процесі все більше значення набувають компетентнісний підхід, розвиток кар'єрних стратегій та професійної ідентичності. Поняття «кар'єра» та «кар'єрні стратегії» у науковому дискурсі тісно пов'язані з соціальною мобільністю та адаптивністю фахівців, що особливо важливо в умовах швидких змін [1].

Проблема формування професійної компетентності майбутніх бакалаврів охоплює не лише освітні технології, але й соціально-психологічний аспект, пов'язаний із профілактикою вигорання, формуванням стійкості та готовності до інновацій [6].

Формування сучасної моделі підготовки майбутніх бакалаврів передбачає використання компетентнісного підходу. Професійна компетентність соціальних працівників формується на основі інтеграції знань, умінь і особистісних якостей, які забезпечують готовність до виконання професійних функцій [2].

Питання розвитку компетентності майбутніх бакалаврів виходить за межі суто освітніх програм, охоплюючи міждисциплінарні підходи, роботу з цінностями, розвиток критичного мислення та інноваційності. У цьому контексті важливим стає досвід зарубіжних практик, які пропонують моделі дуальної освіти, коучингові програми та тьюторський супровід [3].

Кар'єра майбутнього фахівця має розглядатися як соціальний процес, що передбачає послідовне досягнення освітніх, професійних та особистісних цілей [1]. Це означає, що підготовка бакалаврів не може обмежуватися лише академічними знаннями – необхідним є розвиток кар'єрних стратегій, здатності до управління власним професійним зростанням.

У сучасних умовах майбутні бакалаври повинні оволодівати навичками планування кар'єри, управління часом, формування власного освітнього та професійного траєкторного маршруту. Підтвердженням цього є результати міжнародних досліджень, що підкреслюють важливість кар'єрного консультування в закладах вищої освіти [4].

Цифрова трансформація суспільства визначає необхідність оновлення освітніх стратегій. Використання онлайн-платформ, віртуальних симуляцій, інтерактивних курсів та адаптивного навчання сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх бакалаврів. Цифрові технології відкривають нові можливості для формування професійної компетентності студентів соціальної роботи, підсилюючи їхню конкурентоспроможність на ринку праці [5].

Поряд з цим, цифровізація вимагає розвитку інформаційної грамотності, навичок роботи з великими даними та критичного мислення,

оскільки надмірний потік інформації може ускладнювати формування професійних орієнтирів.

В умовах воєнного стану та соціальної нестабільності особливого значення набуває психологічна підтримка майбутніх бакалаврів. Дослідження показують, що профілактика професійного вигорання та розвиток стресостійкості є ключовими складовими підготовки фахівців соціальної сфери [6].

З огляду на це, заклади вищої освіти мають інтегрувати у свої програми курси з розвитку емоційного інтелекту, медіації, психологічного консультування. Це допоможе студентам не лише краще адаптуватися до майбутніх професійних викликів, але й сформувати навички ефективної взаємодії в команді.

У сучасних умовах ефективна підготовка бакалаврів можлива лише за умови використання інноваційних освітніх моделей. Серед таких підходів: проектне навчання – орієнтоване на вирішення реальних соціальних чи професійних завдань; дуальна освіта – поєднання навчання у ЗВО та професійної практики на підприємствах; індивідуалізація освітньої траєкторії – надання студентам можливості формувати власні освітні програми; інтернаціоналізація освіти – участь у міжнародних проєктах, обмінах, онлайн-курсах.

Як наголошує, нові підходи вищої освіти повинні бути спрямовані на гармонійне поєднання академічних знань, практичних навичок та особистісних цінностей [5].

Підготовка майбутніх бакалаврів у сучасних умовах є складним, багатовимірним процесом, що передбачає: компетентісно орієнтовану освіту з урахуванням потреб ринку праці; розвиток кар'єрних стратегій та професійної мобільності студентів; використання цифрових технологій та інноваційних форм навчання; формування стресостійкості та профілактику вигорання; інтеграцію міжнародного досвіду та інтердисциплінарних підходів.

Таким чином, сучасна модель підготовки бакалаврів має бути спрямована на формування не лише професійних компетентностей, але й особистісних характеристик, необхідних для ефективної адаптації у динамічному світі.

Список використаних джерел

1. Кузьмін В.В. Концептуалізація понять «кар'єра» та «кар'єрні стратегії» в роботах зарубіжних та вітчизняних соціологів. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія : філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. / редкол.: О.Г. Данильян та ін. Харків : Право. 2021. № 1 (48). С. 206-220. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/224813>.*

VI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»

2. Кузьміна М. О. Феномен розвитку професійної компетентності соціальних працівників у дослідженнях вітчизняних науковців. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2020. Вип. 2 (47). С. 79-84. URL: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2020.47.79-84>.
3. Кузьміна М. Проблеми формування професійної компетентності соціальних працівників: зарубіжний та вітчизняний досвід. Ввічливість. *Humanitas*. 2022. № 1. С. 50-60. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.8>.
4. Forecasting Career-And Competence Indicators of a Social Worker in the Context of Digital Transformations of the Society / M. Kuzmina et al. SHS Web of Conferences. 2021. Vol. 100. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110004005>.
5. Kuzmina M. O. Training of Future Social Work Specialists: New Approaches to Forming Professional Competence in Higher Education / National University "Zaporizhzhia Polytechnic". Warsaw: East European Association of Scientists, 2025. 203 p. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15288534>.
6. Vaniushyna O., Gaivoronska T., Dunayeva L., Lanska S., Kuzmina M., Varnava U. Social And Psychological Prevention Of Professional Burnout Of Social Sphere Employees Under The Conditions Of The Martial Law. *Ad Alta : Journal Of Interdisciplinary Research*. 2024. № 14 (01) XL, pp. 78-81.